

การดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรปราการ เขต 1

A study of teachers' guidance operations in schools under the Office of Primary
Educational Service Area. Samut Prakan District 1

ณัฐวุฒิ วงษ์ศรีเผือก¹ สมใจ เดชบำรุง²

Received : January 19, 2023

Revised : February 2, 2023

Accepted : February 19, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง 83 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการบริการสารสนเทศ รองลงมาคือด้านการบริการให้คำปรึกษา และต่ำที่สุดคือ ด้านการบริการติดตามผลประเมิน
- 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 พบว่ามีพหุแนวทาง จากข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ มีความเห็นเหมือนกันทั้ง 3 ท่าน จำนวน 5 ข้อ ดังนี้ 1) ครูต้องช่วยแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสมทันเวลาและเหตุการณ์ 2) ครูต้องให้สะดวกต่อการเรียนการสอน และมีการติดต่อให้คำปรึกษาทางด้านออนไลน์ 3) ครูต้องช่วยนักเรียนให้มีสภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิมและพร้อมให้คำปรึกษาตลอดเวลา 4) ครูต้องให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียน 5) ครูต้องจัดกิจกรรมและให้บริการต่าง ๆ แก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : แนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครู

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

The purpose of this research is to study 1) the guidance operations of teachers in schools under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office, District 1 2) guidelines for developing the guidance operations of teachers in schools under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office. District 1, sample group of 83 people, research tools included questionnaires and interviews. Statistics used for data analysis include frequency, percentage, mean, standard deviation. and content analysis

The research results found that

1.The guidance operations of schools under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office 1 are at a high level. When considering each aspect, it was found that The area with the highest average is information services, followed by consulting services. and the lowest is In terms of follow-up and evaluation services,

2. Guidelines for developing guidance operations in schools under the Samut Prakan Primary Educational Service Area Office, Area 1, found that there are many approaches. From the suggestions of experts All 3 people had the same opinion, totaling 5 items as follows: 1) Teachers must help solve problems for students appropriately in time and according to the circumstances 2) Teachers must facilitate teaching and learning And there is contact to give advice online. 3) Teachers must help students to have a better life condition and be ready to give advice at all times. 4) Teachers must cooperate in helping solve problems for students. 5) Teachers must Organize activities and provide various services to students appropriately and effective

Keywords : Teacher guidance operations guidelines

บทนำ

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารที่สามารถเชื่อมโยงถึงกันได้ในระดับนานาชาติไม่มีพรมแดน ไม่มีอะไรมาขัดกั้นก่อให้เกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและสังคมอันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในด้านต่างมากมาย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้บุคคลต้องปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง เมื่อบุคคลไม่สามารถปรับตัวปรับใจให้ สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงได้จะส่งผลโดยตรงต่อสุขภาพจิตของบุคคลเหล่านั้น และหากปล่อยไว้ให้ สภาพการณ์นี้ดำเนินต่อไปอาจพัฒนาไปเป็นโรคจิตได้ การที่คนเราจะมีความสุขในการดำเนินชีวิตได้นั้นต้องได้รับการตอบสนองความต้องการพื้นฐานเสียก่อน คือ ความต้องการทางร่างกาย ความต้องการความมั่นคง ความต้องการความรัก การเป็นที่ยอมรับและการเป็นเจ้าของจึงจะสามารถพัฒนาถึงขั้นสูงสุดได้คือ ความตระหนักรู้ในตนเอง ผู้ที่นับถือตนเองและผู้อื่นได้ จำเป็นต้องรู้จักและเข้าใจตนเอง ด้วยการเริ่มค้นหาส่วนที่ดีที่มีอยู่ในตน เมื่อค้นหาส่วนที่ดีได้ยอมทำให้เกิดความรักและรับรู้ว่ามีสิ่งที่ดี จึงจะเกิดความภาคภูมิใจตามมา การค้นหาส่วนที่ดี ด้วยการรับรู้ว่ามีสิ่งใดทำให้ตนมีความสุข สิ่งใดเป็นความต้องการของตน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 เน้นให้จัดการศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียน ทั้งด้านความรู้และคุณธรรม จริยธรรม โดยครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้และชี้แนะแนวทางการมีระเบียบวินัย มีการจัดการแนะแนวให้กับนักเรียนทุกคน โดยจัดให้มีการแนะแนวเป็นคาบเรียน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูควรเห็นความสำคัญของคาบแนะแนวและจัดให้มีการเรียนการสอนอย่างเต็มที่และเหมาะสมสอดคล้องกับระบบงานแนะแนวของโรงเรียน (กรมวิชาการ, 2546) กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศจุดเน้น การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2553 เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติอย่าง เป็นรูปธรรมในเรื่องทักษะชีวิต การรู้จักตนเองยอมรับความแตกต่างระหว่างตนเองและผู้อื่น มองตนเองและผู้อื่นในแง่บวก จัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นรักและภาคภูมิใจเชื่อมั่นเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) การแนะแนวเป็นกระบวนการหนึ่งในกิจการนักเรียนที่ให้บริการแก่นักเรียน การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งพัฒนาความสามารถของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพและเป็นไปตามธรรมชาติ ดังนั้นบทบาทของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้เรียน ผู้สอนผู้บริหาร ผู้ปกครอง ฯลฯ ต้องเปลี่ยนไป โดยเฉพาะผู้เรียนจะต้องทราบถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษากำหนดเป้าหมายและวางแผนการเรียนของตนเองได้เหมาะสมกับความถนัด ความสามารถที่มีอยู่ ภูมิรู้และแหล่งการเรียนรู้ พัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (ศราวณี ศรีพั้ว, 2554) พบว่า สถานศึกษายังมองไม่เห็นความสำคัญของการแนะแนวในสถานศึกษา ผู้บริหาร สถานศึกษาเองก็ไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมหรืองานแนะแนวเท่าที่ควร ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา รวมถึงโรงเรียนขาดครูแนะแนวที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรง การปฏิบัติงานของฝ่ายแนะแนว ทั้ง 5 ด้าน จึงยังไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทพรังสรรค์ จันทรังษี (2544) พบว่าระดับประสิทธิผลและปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร ใน 5 ด้าน ตามความคิดเห็นของครู ครูประสานงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาที่ขยายโอกาสทางการศึกษากับโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีมานานแล้ว แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากปัญหาและอุปสรรค เช่น ขาดการส่งเสริมสนับสนุนอย่างจริงจังจากผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ ขาดแคลนบุคลากรแนะแนว ขาดแคลนงบประมาณและ อุปกรณ์เครื่องมือที่จำเป็นทางการแนะแนว ขาด

ความร่วมมืออย่างจริงจังจากบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาขาดการประชาสัมพันธ์ ทำให้ประชาชนทั่วไปยังมองไม่เห็นคุณค่า และความจำเป็นของการแนะแนว (สวัสดีสุวรรณอักษร, 2542, หน้า 43) ในขณะที่ สงป ลักษณะ (2545, หน้า 6) ได้กล่าวว่า การทำงานแนะแนวไม่ได้ผลเท่าที่ควรเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษา ไม่ได้ให้ความสำคัญต่องานแนะแนวอย่างเพียงพอและมองเห็นว่า เป็นงานที่ไม่มีความหมาย จึงขาดการส่งเสริมทั้งด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ทำให้ผู้ปฏิบัติขาดขวัญและกำลังใจ นอกจากนี้ ยังมีผลการวิจัยจำนวนไม่น้อยที่กล่าวถึงปัญหาการดำเนินงานแนะแนวไว้คือ อาทิ พะนอ อนัญญพร และสนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (2539, หน้า 16) ศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 12 พบว่าการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขนาดเล็กไม่ประสบความสำเร็จเนื่องมาจากการบริหารงานแนะแนว ไม่เป็นระบบ ผู้บริหารไม่กำหนดบทบาทครูแนะแนวที่ชัดเจน ขาดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล นักเรียนขาดความสนใจในบริการแนะแนวและสถานที่ในการดำเนินงานบริการแนะแนวในโรงเรียนไม่เหมาะสม

แม้ว่าการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จะมีการดำเนินงานแนะแนวโรงเรียน แต่ผลสัมฤทธิ์ของงานก็ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งปัญหาที่พบ โรงเรียนมีบุคลากรด้านการแนะแนวไม่เพียงพอ นอกจากงานสอนแล้วยังต้องรับผิดชอบงานในด้านอื่นๆ ของโรงเรียน ทำให้การทำงานในส่วนของการแนะแนวไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานแนะแนว ทั้งนี้ต้องได้รับความช่วยเหลือจากครูประจำชั้นในโรงเรียนในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน เพราะครูแนะแนวมีไม่เพียงพอ ไม่สามารถที่จะทำให้สำเร็จได้ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากคุณครูประจำชั้นในโรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการศึกษาต่อ ทำให้นักเรียนพลาดโอกาสทางการศึกษาในการเรียนต่อระดับชั้นที่สูงขึ้นขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแนะแนว ห้องแนะแนวไม่มีภายในโรงเรียน นอกจากนี้ปัญหาและอุปสรรคของงานแนะแนว เช่น ขาดการส่งเสริมอย่างจริงจังจากผู้บริหารการศึกษา ขาดแคลนบุคลากรแนะแนว การดำเนินงานแนะแนวไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญต่องานแนะแนวอย่างจริงจังและมองเห็นว่าเป็นงานที่ไม่มีความหมาย จึงขาดการส่งเสริมทางด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแนะแนว ทำให้ครูแนะแนวขาดขวัญและกำลังใจ ขาดการติดตามประเมินผล ไม่มีการวางแผน การดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนกำหนดแผนการดำเนินงานแนะแนวอยู่ในแผนการปฏิบัติงานประจำปี มีกิจกรรมแนะแนวทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อให้คำแนะนำคำปรึกษาและแก้ไขปัญหาให้กับผู้เรียนทางด้าน การเรียน ทักษะ และคุณภาพชีวิต ในส่วนของการปฏิบัติพบปัญหาในการดำเนินงาน ดังนี้ โรงเรียนไม่มีบุคลากรด้านการแนะแนวโดยเฉพาะ ครูไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ขาดการประชาสัมพันธ์ข้อมูลการศึกษาต่อและอาชีพขาดสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในงานแนะแนว สรุปได้ว่าปัญหาที่พบในการบริหารและการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนกลุ่มศรีพุทธ แม้ว่าทางโรงเรียนจะให้ความสำคัญของงานแนะแนวโดยมีการวางแผนงานและโครงการรองรับ แต่การขับเคลื่อนลงสู่การปฏิบัติจริงครูในโรงเรียนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดเก็บและส่งข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งยังขาดบุคลากรด้านงานแนะแนว สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการแนะแนว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาถึงระดับการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ในขอบข่ายงานแนะแนว 5 ด้าน ได้แก่ 1) การศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล 2) การบริการสารสนเทศ 3) การให้คำปรึกษา 4) การจัดวางตัวบุคคลและ 5) การติดตามและประเมินผลว่ามีการปฏิบัติจริงในระดับใดครูมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแนะแนวในแต่ละด้านอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

สมมุติฐานของการวิจัย

1. การดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 อยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เป็นพหุแนวทาง

วิธีดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ซึ่งมีขอบเขตภาระงานแนะแนว 5 งาน ดังนี้ 1) บริการการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล 2) บริการสารสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการการจัดวางตัวบุคคลและ 5) บริการติดตามและประเมินผล

2. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนกลุ่มศรีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 500 คน เปิดตารางของยามาเน (Yamane ที่บวก-ลบ 10%) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ 83 คน และสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratify Random Sampling)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

2.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การดำเนินงานแนะแนวของครู ซึ่งมีขอบเขตภาระงานแนะแนว 5 งาน ดังนี้ 1) บริการการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล 2) บริการสารสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการการจัดวางตัวบุคคลและ 5) บริการติดตามและประเมินผล

4. ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้ใช้เวลาในการเก็บข้อมูล ในปีการศึกษา 2565

5. ขอบเขตด้านพื้นที่ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาประชากรเฉพาะครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 เท่านั้น

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย

เครื่องมือฉบับที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นของของการดำเนินงานของครูในโรงเรียนสังกัดประถมศึกษาสมุทรปราการเขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

เครื่องมือฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

7. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาและค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี วรรณกรรม ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษามากำหนดกรรณการคำถามเครื่องมือตามกรอบแนวคิดของการวิจัยสร้างแบบสอบถาม ให้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิด จัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Rensis Likert,t, 1961,p.204-208) ตามขอบเขตของเนื้อหาแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาค่าความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence) ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 นำแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความถูกต้อง แล้วจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูที่มีคุณลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามที่ได้คืนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผ่านการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาโดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 และจัดทำชุดแบบสอบถามฉบับจริงใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างแบบสัมภาษณ์โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ของข้าราชการครู 5 ด้าน ตามกรอบแนวทางสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ในแต่ละด้านมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒินำผล การสัมภาษณ์แต่ละประเด็นมาสรุปผลแนวทางการพัฒนาเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมเก็บข้อมูลโดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือจากโรงเรียนขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 9 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผ่านระบบจัดส่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามตอบกลับและตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถาม พบว่าแบบสอบถามตอบกลับถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 83 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามผ่านกูเกิลฟอร์ม (Google Form) จำนวน 83 ฉบับ
4. เก็บข้อมูลสัมภาษณ์ โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดใน แต่ละด้านมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน

9. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ตามตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการศึกษาคำแนะนำแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 กลุ่มศรีพุทธ และผู้วิจัยดำเนินการนำข้อมูลไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (John W. Best.1970:190)

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์การดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

n = 83

การดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. การบริการการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล	4.48	0.59	มาก	4
2. การบริการสารสนเทศ	4.54	0.58	มากที่สุด	1
3. การบริการให้คำปรึกษา	4.53	0.59	มาก	2
4. การบริการจัดวางตัวบุคคล	4.50	0.49	มาก	3
5. การบริการติดตามผลประเมินผล	4.44	0.59	มาก	5
รวม	4.50	0.57	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 กลุ่มศรีพุทธ พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$, S.D.=0.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านที่ 2 การบริการสารสนเทศ ($\bar{x} = 4.54$, S.D.= 0.58) รองลงมา คือ ด้านที่ 3 การบริการให้คำปรึกษา ($\bar{x} = 4.53$, S.D.= 0.59) และต่ำสุดคือ ด้านที่ 5 การบริการติดตามผลประเมินผล ($\bar{x} = 4.44$, S.D.= 0.59)

ตารางที่ 2 ตารางสรุปประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ที่มีความเห็นเหมือนกันเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 กลุ่มศรีพุทธ

ข้อ	แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 กลุ่มศรีพุทธ	ค่าคะแนน
1	ครูต้องช่วยแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสมทันเวลาและเหตุการณ์	3
2	ครูต้องให้สะดวกต่อการเรียนการสอน และมีการติดต่อให้คำปรึกษาทางด้านออนไลน์	3
3	ครูต้องช่วยนักเรียนให้มีสภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิมและพร้อมให้คำปรึกษาตลอดเวลา	3
4	ครูต้องให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียน	3
5	ครูต้องจัดกิจกรรมและให้บริการต่าง ๆ แก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ	3

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 กลุ่มศรีพุทธ พบว่าแนวทางการพัฒนาตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้ 1) ครูต้องช่วยแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสมทันเวลาและเหตุการณ์ 2) ครูต้องให้สะดวกต่อการเรียนการสอน และมีการติดต่อให้คำปรึกษาทางด้านออนไลน์ 3) ครูต้องช่วยนักเรียนให้มีสภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิมและพร้อมให้คำปรึกษาตลอดเวลา 4) ครูต้องให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียน 5) ครูต้องจัดกิจกรรมและให้บริการต่าง ๆ แก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

สรุปผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ปรากฏผล ดังนี้

1. การดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการบริการสารสนเทศ รองลงมาคือด้านการบริการให้คำปรึกษา และต่ำสุด คือ ด้านการบริการติดตามผล ประเมินผล

2. แนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จากประเด็นสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน ทั้ง 3 ท่าน จำนวน 5 ข้อ ดังนี้ 1) ครูต้องช่วยแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสมทันเวลาและเหตุการณ์ 2) ครูต้องให้สะดวกต่อการเรียนการสอน และมีการติดต่อให้คำปรึกษาทางด้านออนไลน์ 3) ครูต้องช่วยนักเรียนให้มีสภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิมและพร้อมให้คำปรึกษาตลอดเวลา 4) ครูต้องให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียน 5) ครูต้องจัดกิจกรรมและให้บริการต่าง ๆ แก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ เนื่องจากผู้ตอบแบบสอบถาม 83 คน มีความเห็นใกล้เคียงกันในระดับมากถึงมากที่สุดในการบริการการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล ด้านการบริการสารสนเทศ ด้านการบริการให้คำปรึกษา ด้านการบริการจัดวางตัวบุคคล และด้านการบริการติดตามผลประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรินทรา อยู่กลาง (2561 น.3329) วิจัยเรื่อง การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญญา ชินป่า(2565 น.20) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ ยโสธร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์อาภา เทียนบุตร (2565 น.314) วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนท่านผู้หญิงวิไล อมาตยกุล (บ้านเป่งเคลิ่ง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนท่านผู้หญิงวิไล อมาตยกุล (บ้านเป่งเคลิ่ง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 กลุ่มศรีพุทธ จากประเด็นสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน ทั้ง 3 ท่าน จำนวน 5 ข้อ ดังนี้ 1) ครูต้องช่วยแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสมทันเวลา

และเหตุการณ์ 2) ครูต้องให้สะดวกต่อการเรียนการสอน และมีการติดต่อให้คำปรึกษาทางด้านออนไลน์ 3) ครูต้องช่วยนักเรียนให้มีสภาพชีวิตที่ดีกว่าเดิมและพร้อมให้คำปรึกษาตลอดเวลา 4) ครูต้องให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับนักเรียน 5) ครูต้องจัดกิจกรรมและให้บริการต่าง ๆ แก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ มีแนวทางในการพัฒนาแบบพหุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปันตดา สิงโต (2564 น.66-68) วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส มีดังนี้ 2.1) ด้านบริการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรจัดอบรมการแนะแนวในโรงเรียน และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแต่งตั้งคณะกรรมการในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2.2) ด้านบริการสารสนเทศ บริการข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา อาชีพ ความรู้ต่าง ๆ ให้กับนักเรียน และควรมีการจัดสรรงบประมาณติดตั้งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในโรงเรียน 2.3) ด้านบริการให้คำปรึกษา ควรจัดอบรมให้กับครูและบุคลากร เกี่ยวกับจิตวิทยาการแนะแนวและวิธีการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน เชิญผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา และการแนะแนวมาให้คำปรึกษาแก่นักเรียน 2.4) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล จัดหารายได้ระหว่างเรียนให้กับนักเรียน และจัดกิจกรรมในการระดมทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้กับนักเรียน จัดให้มีการแนะแนวการศึกษาต่อแนะแนวอาชีพเพื่อช่วยให้นักเรียนมีแนวทางในการเรียน และประกอบอาชีพตรงตามความสามารถของตนเอง 2.5) ด้านบริการติดตามผล มีการติดตามผลการเข้าศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนหลังสำเร็จการศึกษาและนำผลจากการติดตามมาวิเคราะห์เพื่อนำมาพัฒนาส่งเสริมนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเผชญิ ชินป่า(2565 น.22-23) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษไชยธร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษไชยธร คือ (1) ควรได้รับการพัฒนาโดยการฝึกอบรมเป็นระยะๆ รวมทั้งได้รับการส่งเสริมและให้ความรู้ในการใช้เครื่องมือและเทคนิควิธีการใหม่ๆ ในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพและบุคลิกภาพอย่างเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การพิจารณาให้ความช่วยเหลือในลำดับต่อไป (2) ควรมีการจัดให้มีโรงเรียนต้นแบบงานแนะแนวอย่างน้อยกลุ่มโรงเรียนละ 1 โรงเรียนเพื่อเป็นศูนย์กลางในการเผยแพร่ผลงาน การจัดบริการด้านเครื่องมือ สื่อต่างๆ ในการแนะแนว (3) ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่มีคุณสมบัติเหมาะสมมาทำหน้าที่เป็นนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (Youth Counselor) (4) ควรให้ความสำคัญกับชุมชน เพื่อให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน อย่างต่อเนื่อง (5) ควรมีการวิเคราะห์ SWOT เพื่อเป็นการประเมินการดำเนินงาน ซึ่งช่วยให้รู้ถึงจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อมภายใน มองเห็นโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบต่างๆ ในการดำเนินงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์อาภา เทียนบุตร (2565 น.314) วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนท่านผู้หญิงวิไล อมาตยกุล (บ้านเป่งเคลิ่ง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าแนวทางการส่งเสริม คือ ควรมีการวางแผนอัตรากำลังกำหนดนโยบาย จุดเน้น กลยุทธ์ กิจกรรมแนะแนวให้อยู่ในแผนพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนจัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วม จัดทำข้อมูลสารสนเทศ การสรุปผลกิจกรรมแนะแนว ควรมีการนิเทศติดตามและประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรมแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

แนวทางการดำเนินงานแนะแนวของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 จากประเด็นสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน ทั้ง 3 ท่าน จำนวน 5 ข้อตามสรุปผลการวิจัย นำไปสังเคราะห์เป็นโครงการเพื่อเสนอผู้บริหารในการลงไว้ในแผนปฏิบัติการในต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้ที่สนใจทั่วไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเพื่อการวิจัย ครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของระดับภูมิภาค
2. ควรมีการศึกษาการบริหารของโรงเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1
3. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1

รายงานอ้างอิง

- จตุพร พานทอง (2554) วิธีการสอนแนะแนว. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551
- จิราพร พานทอง (2550) “บทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนที่มีการจัดการศึกษา 3 ช่วงชั้น สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริชชาครุศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร , 2550
- ชาตรี ตรีภาค (2556) “ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของกระบวนการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนของผู้บริหาร และครู สังกัดส านักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต3.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, 2554
- เขาวนา อมรส่งเจริญ (2554) “การบริหารงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนนทบุรี.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 2553
- นุชรี อุปภัย (2546) การแนะแนวเบื้องต้น กรุงเทพฯ : พิสิทธ์เซ็นเตอร์, 2546
- นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2551) การแนะแนวเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2551),
- ปนัดดา สิงโต(2564 น.66-68) วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 วารสารวิจัยวิชาการ ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม- กันยายน 2564) หน้า 61-74.
- ทิพย์อาภา เทียนบุตร(2565 น.314) วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนท่านผู้หญิง วิไล อมาตยกุล (บ้านเป่งเคลิ่ง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 การประชุม วิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 55 มรภ.นครราชสีมาหน้า 103-118
- เผชิญ ชินป่า(2565 น.22-23) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ศรีสะเกษ โยโสธร Journal of MCU Ubon Review, Vol.7 No.3 (September-December2022) หน้า 15-28.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2542) การแนะแนวและให้คำปรึกษาในโรงเรียน กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์, 2529
- ทิพย์อาภา เทียนบุตร (2565 น.314) วิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนท่านผู้หญิง วิไล อมาตยกุล (บ้านเป่งเคลิ่ง) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 การประชุม วิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ มรภ.นครราชสีมาครั้งที่ 55 หน้า 103-118
- วัฒนา พัทธราวิช (2542) หลักการแนะแนวกรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542
- วุฒิพงษ์ บพมาตย์ (2543) หลักการแนะแนวกรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2542
- สมพร วงศ์วิจูน (2559) “การบริหารงานแนะแนว โดยใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ของโรงเรียนขยายโอกาสทาง การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2” วิทยานิพนธ์ทางการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา ,2555
- สุวิชา ตรีนาง (2552) “การพัฒนาบุคลากรด้านการให้บริการแนะแนว 5 บริการ โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด.” วิทยานิพนธ์ปริชชาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหาร การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- อรินทรา อยู่หลาบ(2561 น.3329) วิจัยเรื่อง การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 Veridian E-Journal,Silpakorn University ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม -สิงหาคม 2561 หน้า 3325-3338
- อุทัย บุญประเสริฐ (2554) ขอบข่ายงานแนะแนวในโรงเรียน [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2554 เข้าถึง ได้จาก <http://www.thaiguideance.net/download/>

อุบล พัคค์สุนทร (2557) “บทบาทของครูในการจัดระบบงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี” (โครงการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา สำหรับผู้บริหารประจำการที่สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรบัณฑิต การบริหารการศึกษาตามโครงการพัฒนาผู้บริหารประจำการ : มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 2554)

Barron (2003). “An Examination of School Counselors’ Awareness and Implementation of the Statewide Comprehensive Guidance and Counseling Program Model in Alabama ”, Dissertation Abstracts International.

MouKarab (2003). “Significant Factors Influencing an Effective School Counselling Program” Philosophy dissertation of Walden University. 2011.

Johnson (2004). “How School Counselors Gain Support to Implement Comprehensive Guidance and Counseling Program” Dissertation Abstracts.

Tang (2007). “School Counselors’ Perception, Actual, and Recommended Time Spent on Job Duties” , Dissertation Abstracts International.